

Ruth Rendell

Dubbelleven

A.W. Bruna Uitgevers B.V., Utrecht

De jaguar stond in een hoek van de winkel, tussen een beeld van een tweederangs Griekse godheid en een jardinière. Inez vond het veelzeggend voor de huidige maatschappij dat de meeste mensen bij het woord ‘jaguar’ niet aan een dier maar aan een auto dachten. Deze, zwart en ongeveer zo groot als een erg grote hond, was ooit een jungledier geweest. Iemands grootvader, een jager op groot wild, had hem doodgeschoten en laten opzetten. Die iemand had hem de vorige dag naar de winkel gebracht en hem Inez aangeboden, eerst voor tien pond en toen voor niets. Het was gênant om zo’n beest in huis te hebben, zei hij, erger dan wanneer ze je in een bontjas zagen lopen.

Inez nam de jaguar alleen aan om van die man af te zijn. Zijn ogen, die van geel glas leken, hadden haar verwijtend aangekeken, dacht ze. Sentimentele onzin, zei ze tegen zichzelf. Wie zou dat dier willen kopen? Ze had gedacht dat het er om kwart voor negen ’s morgens aantrekkelijker zou uitzien, maar het was nog precies hetzelfde. De vacht voelde ruw aan, de poten waren stijf en de kop stond onheilspellend. Ze keerde het haar rug toe en zette in het keukentje achter de winkel water op voor de thee, die ze ’s morgens altijd dronk, de laatste tijd samen met Jeremy Quick van de bovenste verdieping.

Stipt als altijd, tikte hij, op het moment dat ze met het dienblad naar de winkel ging, op de deur naar het halletje en hij kwam binnen.

‘Hoe gaat het vandaag, Inez?’

Hij, en hij alleen, sprak haar naam op zijn Spaans uit, Ie-neth, en hij had haar verteld dat de Spanjaarden in Spanje, maar niet in Zuid-Amerika, de laatste letter zo uitspraken omdat een van hun koningen sliste en ze hem uit eerbied hadden geïmiteerd. Dat leek haar een verhaal dat achteraf was verzonnen, maar ze was te beleefd om dat te zeggen. Ze gaf hem zijn kopje thee met een zoetje op de lepel. Hij liep er altijd mee door de winkel.

‘Wat is dat nou weer?’

Ze had geweten dat hij het zou vragen. ‘Een jaguar.’

‘Denk je dat iemand hem koopt?’

‘Ik denk dat hij zich kan aansluiten bij de grijze fauteuil en de klok van Chelsea-porselein, waar ik tot aan mijn dood mee blijf zitten.’

Hij klopte op de kop van het dier. ‘Is Zeinab er nog niet?’

‘Breek me de bek niet open. Ze zegt dat ze geen besef van tijd heeft. In dat geval, zei ik, als je geen besef van tijd hebt, waarom ben je dan nooit te vroeg?’

Hij lachte. Niet voor het eerst vond Inez hem zo best aantrekkelijk. Natuurlijk was hij te jong voor haar, of niet? Misschien niet in deze tijd, waarin mensen anders over dat soort dingen dachten. Hij leek niet meer dan zeven of acht jaar jonger dan zij. ‘Ik moet gaan. Soms denk ik dat ik te veel besef van tijd heb.’ Voorzichtig zette hij zijn kop en schotel op het dienblad. ‘Het schijnt dat er weer een moord is gepleegd.’

‘O, nee.’

‘Het was om acht uur op het nieuws. En niet ver hiervandaan. Dan ga ik maar.’

Hij verwachtte niet van haar dat ze de winkeldeur zou ontsluiten om hem naar buiten te laten gaan, maar ging terug zoals hij was gekomen en verliet het huis via de deur voor de huurders aan Star Street. Inez wist niet waar hij werkte, ergens in de noordelijke buitenwijken van Londen, dacht ze, en hij deed iets met computers. Dat deden tegenwoordig een heleboel mensen. Hij had een moeder op wie hij erg gesteld was, en een vriendin, maar daar praatte hij nooit veel over. Inez was maar één keer op zijn bovenwoning uitgenodigd, en toen had ze zijn minimalistische inrichting en zijn dakterras bewonderd.

Om negen uur maakte ze de winkeldeur open en zette ze de boekenstandaard op het trottoir. De boeken in die standaard waren oude pockets van vergeten auteurs, maar nu en dan kocht iemand er een voor vijftig pence. Iemand had een erg vuil wit busje voor haar deur geparkeerd. Inez las het briefje achter de ruit van het busje: NIET WASSEN. VOERTUIG NEEMT DEEL AAN WETENSCHAPPELIJKE VUILANALYSE. Daar moest ze om lachen.

Het beloofde een mooie dag te worden. De lucht was lichtblauw en de zon verscheen achter de kleine huizen en de winkels op de hoek, met drie verdiepingen erboven. Het zou mooier zijn geweest als de lucht ook fris was geweest en niet naar dieseldampen en uitlaatgassen had ge-

roken, en naar groene curry en het resultaat van mannen die in de kleine uurtjes tegen de schuttingen waterden, maar zo was het moderne leven nu eenmaal. Ze zei goedemorgen tegen meneer Khoury, die (nogal optimistisch) de luifel van zijn juwelierszaak, naast haar winkel, liet zakken. ‘Goedemorgen, mevrouw.’ Hij klonk zo somber en nors als gewoonlijk. ‘Ik heb een oorring die is losgeraakt van zijn sluiting. Kan ik die bij u laten repareren? Dan kom ik hem straks brengen.’

‘Ik zal zien.’ Dat zei hij altijd, alsof hij je een dienst bewees. Aan de andere kant stond hij altijd klaar om dingen te repareren.

Zeinab kwam ademloos door Star Street rennen. ‘Hallo, meneer Khoury. Hallo, Inez. Sorry dat ik te laat ben. Je weet dat ik geen besef van tijd heb.’

Inez zuchtte. ‘Dat zeg je elke keer.’

Ze ontsloeg Zeinab niet, want als ze eerlijk tegen zichzelf was, en dat was ze bijna altijd, moest ze toegeven dat haar personeelslid een betere verkoopster was dan zijzelf. Zeinab zou een olifantengeweer aan een dierenbeschermmer kunnen verkopen, had Jeremy eens gezegd. Voor een deel kwam dat natuurlijk door haar uiterlijk. Zeinabs schoonheid was voor veel mannen de reden om de winkel binnen te lopen. Inez vleide zichzelf niet, ze had genoeg zelfvertrouwen, maar ze wist dat ze betere dagen had gekend, en hoewel ze ooit net zo aantrekkelijk was geweest als Zeinab, kon ze op haar 55e natuurlijk niet met haar concurreren. Ze was lang niet meer de vrouw die ze was geweest toen Martin haar voor het eerst ontmoette, twintig jaar geleden. Er stak heus geen man meer de straat over om een keramisch ei of een Victoriaanse kaarsenstandaard van haar te kopen.

Zeinab leek op de vrouwelijke hoofdrolspeelsters in die films uit India. Haar zwarte haar reikte niet alleen tot haar middel maar zelfs tot de bovenkant van haar slanke dijen. Ze zou best, als Lady Godiva, te paard door Star Street kunnen rijden met alleen haar haar als bedekking. Haar gezicht zag eruit alsof iemand de beste trekken van de gezichten van een stuk of zes beroemde filmsterren had samengevoegd. Als ze glimlachte, en je was een man, dan smolt je hart en knikten je knieën. Haar handen waren als de bleke bloemen van een tropische boom en haar huid had de structuur van een leliebloemblaadje in het licht van de ondergaande zon. Ze droeg altijd erg korte rokken en schoenen met erg hoge hakken, ’s zomers hagelwitte T-shirts en ’s winters hagelwitte pluizige truien, en altijd één diamant (of fonkelend steentje) in één perfect neusgat.

Haar stem was niet zo aantrekkelijk en haar accent miste de welluidende muzikale klanken van *upper-class* Karachi en had meer weg van het Lisson Grove-cockney van Eliza Doolittle, en dat was vreemd, want haar ouders woonden in Hampstead en als je haar moest geloven, was ze zo ongeveer een prinses. Deze dag droeg ze een zwartleren rok, een zwarte maillot en een trui die eruitzag als de vacht van een angorakonijn, wit als sneeuw en donzig als een zwanenborst. Ze liep sierlijk door de winkel, met in haar ene hand een theekopje en in haar andere hand een veren plumeau in alle kleuren van de regenboog, waarmee ze een zilveren olie- en azijnstelletje, oude muziekinstrumenten, sigarettenkokers, fruitbroches uit de jaren dertig, Clarice Cliffe-borden en de viermastschoener in een fles aan het afstoffen was. De klanten hadden er geen idee van hoeveel werk het was om zo'n winkel schoon te houden. Als er stof lag, leek de winkel meteen zo armoedig, alsof er bijna nooit klanten kwamen. Ze bleef voor de jaguar staan. 'Waar komt die vandaan?'

'Van een klant gekregen. Toen jij gisteren al weg was.'

'Gekrégen?'

'Hij wist blijkbaar wel dat het arme ding niets waard is.'

'Er is weer een meisje vermoord. In Boston.' Een buitenstaander zou misschien denken dat ze het over Boston in Amerika had, of zelfs Boston in Lincolnshire, maar ze bedoelde Boston Place in Londen, NW1, de straat die voor Marylebone Station langs liep.

'Hoeveel zijn het er nu?'

'Drie. Ik haal een krant voor ons zodra de nieuwe editie er is.'

Inez stond voor de etalage en zag een auto achter het witte busje parkeren. Het was de turquoise Jaguar van Morton Phibling, die de meeste ochtenden langskwam om met Zeinab te praten. Hij hoefde geen vrije parkeermeter te zoeken, want zijn chauffeur zat in de auto op hem te wachten en zou, als er een parkeerwachter aan kwam, rondjes om het blok gaan rijden. Meneer Khoury schudde zijn hoofd. Met zijn rechterhand om zijn weelderige baard ging hij naar binnen.

Morton Phibling stapte uit de Jaguar, las het briefje op de achterraut van het busje zonder te glimlachen en kwam met grote passen de winkel in, zonder de deur achter zich dicht te doen, met zijn open mohair jas achter zich aan golvend. Aan begroetingen deed hij niet. 'Ik hoorde dat er weer een jongedame is afgeslacht.'

'Als je het zo wilt stellen.'

‘Ik kwam de maan van mijn verrukking bewonderen.’

‘Dat doe je altijd,’ zei Inez.

Morton was iets boven de zestig, klein en dik en met een hoofd dat altijd al te groot voor zijn lichaam moest hebben geleken, tenzij hij erg was gekrompen. Hij droeg een bril die nog net geen zonnebril was, maar wel sterk getinte, purperen glazen had. Geen schoonheid, en voorzover Inez kon nagaan ook niet erg aardig of amusant, maar hij was wel erg rijk, had drie huizen en nog vijf auto’s, allemaal gespoten in een opvallende kleur, banaangeel, oranje, knalrood en limoengroen. Hij was verliefd op Zeinab; er was geen ander woord voor.

Zeinab, die net een prijsstickertje op de onderkant van een Wedgwoodkannetje plakte, keek hem met een van haar glimlachjes aan.

‘Hoe gaat het vandaag met jou, mijn liefste?’

‘Goed, en noem me geen liefste.’

‘Zo noem ik je in mijn gedachten. Ik denk dag en nacht aan jou, weet je, Zeinab, in de avondschemer en bij het ochtendgloren.’

‘Let maar niet op mij,’ zei Inez.

‘Ik schaam me niet voor mijn liefde. Ik roep het van de daken. ’s Avonds in mijn bed zoek ik haar die mijn ziel bemint. Verhef u, mijn liefste, mijn schone jonkvrouw en kom met mij mee.’ Zo praatte hij altijd, al nam geen van beide vrouwen er nota van. ‘Hoe schitterend is de lelie in de morgen!’

‘Wilt u een kop thee?’ zei Inez. Ze had zelf trek in een kopje en zou dat anders niet hebben gezet.

‘Graag. Ik dineer van avond met je in Le Caprice, liefste. Ik hoop dat je dat niet bent vergeten.’

‘Natuurlijk ben ik het niet vergeten en noem me geen liefste.’

‘Zal ik je dan thuis komen afhalen? Om halfacht?’

‘Nee. Hoe vaak moet ik je nog zeggen dat als je me thuis komt afhalen mijn vader helemaal gek wordt? Je weet wat hij met mijn zus heeft gedaan. Wil je dat hij me neersteekt?’

‘Maar mijn attenties zijn eerzaam, lieveling. Ik ben niet meer getrouwd, ik wil met je trouwen, ik respecteer je volkomen.’

‘Dat maakt niet uit,’ zei Zeinab. ‘Ik mag niet met een man alleen zijn. Nooit. Als mijn vader wist dat ik met jou alleen zou zijn in een restaurant, ging hij door het lint.’

‘Wat zou ik graag je mooie huis willen zien,’ zei Morton Phibling weemoedig. ‘Het zou zo’n groot genoegen zijn om je in je eigen omgeving

te aanschouwen.’ Hij praatte wat zachter, al was Inez buiten gehoorsafstand. ‘In plaats van in deze troep, als een wonderschone vlinder op een mesthoop.’

‘Niks aan te doen. Ik ontmoet je wel in Le huppeldepup.’

In het keukentje achter de winkel goot Inez kokend water over drie theezakjes. Ze huiverde bij de gedachte aan Zeinabs verschrikkelijke vader. Een jaar voordat Zeinab in Star Antiques was komen werken, had hij haar zus Nasreen bijna vermoord omdat ze zijn huis had onteerd door in de woning van haar vriendje te overnachten. ‘En ze deden niet eens wat,’ zei Zeinab. Nasreen was niet gestorven, al had hij haar vijf keer in de borst gestoken. Ze had maanden in het ziekenhuis gelegen. Dat verhaal zou wel wat overdreven zijn, dacht Inez, maar ze geloofde toch min of meer dat haar verkoopster de dood riskeerde als ze bij een man was zonder dat haar ouders hem hadden goedgekeurd en zonder dat ze erbij waren. Ze ging met de thee naar de winkel terug. Morton Phibling, zei Zeinab, was naar buiten gegaan om een *Standard* voor hen te kopen.

‘Dan kunnen we over de moord lezen. Kijk eens wat hij me deze keer heeft gegeven.’ Zeinab liet haar een grote broche met twee rozen en een rozenknop op een steel zien, op een bedje van blauw satijn.

‘Zijn dat echte diamanten?’

‘Hij geeft me altijd echte diamanten. De broche moet duizenden ponden waard zijn. Ik heb beloofd dat ik hem vanavond zal dragen.’

‘Dat zal je niet moeilijk vallen,’ zei Inez. ‘Maar kijk wel uit hoe je gaat. Als je daarmee te koop loopt, word je misschien beroofd. En vergeet niet dat er een moordenaar rondloopt die erom bekendstaat dat hij iets steelt van ieder meisje dat hij vermoordt. Daar heb je hem weer.’

Maar in plaats van Morton Phibling was het een vrouw van middelbare leeftijd die een stuk Crown Derby als verjaardagsgeschenk zocht. Ze had op weg naar binnen een pocket meegenomen, een Peter Cheyney met een afbeelding van een gewurgd meisje op het omslag. Passend, vond Inez, en ze sloeg er vijftig pence voor aan en verpakte daarna een rood, blauw en goudkleurig porseleinen bord. Morton kwam terug en hield hoffelijk de deur voor haar open. Zeinab keek nog vol blijdschap naar haar diamanten rozen. Ze zag eruit als een engel die een gelukzalig visioen aanschouwde, dacht Morton.

‘Ik ben zo blij dat je hem mooi vindt, liefste.’

‘Het geeft je nog steeds niet het recht om me liefste te noemen. Nou, wat staat er in de krant?’

Zij en Inez keken samen in de krant. ‘Hier staat dat het gisteravond nogal vroeg gebeurde, om een uur of negen,’ las Zeinab. ‘Iemand hoorde haar schreeuwen, maar hij deed niets, vijf minuten lang niet, en toen zag hij iemand langs het station wegrennen, een schimmige figuur, staat hier, man of vrouw, dat weet hij niet, alleen dat hij of zij een broek aanhad. Toen vond hij haar – ze hebben haar nog niet geïdentificeerd – ze lag dood op het trottoir, vermoord. Ze zeggen niet hoe het is gebeurd, alleen dat haar gezicht helemaal blauw was. Hij zal haar wel weer hebben gewurgd. Er staat niets over een beet.’

‘Dat van die beten is onzin,’ zei Inez. ‘Het eerste meisje had sporen van een beet in haar hals, maar het DNA bleek van haar vriendje te zijn. De dingen die mensen doen in naam van de liefde! Natuurlijk noemden ze hem toen de rottweiler en die naam is blijven hangen.’

‘Heeft hij deze keer niets van haar meegenomen? Eens kijken.’ Zeinab keek het hele verhaal door. ‘Dat weten ze natuurlijk niet, want ze weten ook niet wie ze was. Wat heeft hij de vorige keren meegenomen?’

‘Bij de eerste een zilveren aansteker met haar initialen erin,’ zei Morton, die daarmee blijk gaf van zijn grote deskundigheid op het gebied van sieraden, ‘en bij de tweede een gouden zakhorloge.’

‘Nicole Nimms en Rebecca Milsom, heetten ze. Ik vraag me af wat hij van deze heeft meegenomen. Vast geen mobieltje, denk ik. Al dat geteisem op straat pikt mobieltjes, maar het zou niks voor hem zijn, hè?’

‘Zorg dat je vanavond naar Le Caprice komt, liefste,’ zei Morton, die de jaguar blijkbaar niet had opgemerkt. ‘Ik denk dat ik je door een limousine laat halen.’

‘Als je dat doet, kom ik niet,’ zei Zeinab, ‘en je zei wéér liefste.’

‘Ga je met hem trouwen?’ vroeg Inez, toen hij weg was. ‘Hij is een beetje oud voor je, maar hij heeft veel geld en hij valt wel mee.’

‘Een beetje oud! Ik zou van huis moeten weglopen, weet je, en dat zou verschrikkelijk zijn. Ik wil mijn arme moeder niet in de steek laten.’

Het belletje van de winkeldeur ging en er kwam een man binnen die een plantenstandaard zocht. Bij voorkeur van smeedijzer. Zeinab keek hem met haar typische glimlach aan. ‘Dan wil ik u een prachtige jardinière laten zien. Hij is pas gisteren uit Frankrijk gekomen.’

In werkelijkheid kwam hij uit een rommelwinkel in Church Street die een opruiming hield. De klant keek naar Zeinab, die naast de jaguar neerhurkte om het driepotige object onder een stapel Indiase beddenspreien vandaan te trekken. Ze keek naar hem op en streek haar

twee sluiers van zwarte haar weg als iemand die een prachtig schilderij onthult.

‘Erg mooi,’ mompelde hij. ‘Hoeveel kost het?’ Hij maakte geen bezwaar, al had Zeinab de afgesproken prijs met twintig pond verhoogd. Mannen probeerden zelden af te dingen als ze hun iets verkocht. ‘U hoeft het niet in te pakken.’

Toen hij zich met zijn aankoop naar buiten manoeuvreerde, hield ze de deur voor hem open. Hij was een verlegen man, bijna kromgebogen van bescheidenheid, maar zodra hij op het trottoir stond, vatte hij moed en zei: ‘Tot ziens. Ik vond het erg prettig kennis met u te maken.’

Inez schoot onwillekeurig in de lach. Ze moest toegeven dat ze betere zaken deed sinds Zeinab voor haar werkte. Ze zag hem in de richting van Paddington Station lopen. Hij nam dat ding toch niet in de trein mee? Het was bijna net zo groot als hijzelf. Ze zag dat de lucht betrokken was. Waarom waren er nooit meer mooie dagen, alleen maar dagen die mooi begonnen? Het vuile witte busje was weg en een ander, schoner busje was op die plaats komen staan. Will Cobbett stapte eruit, en na hem de bestuurder. Inez en Zeinab keken er door de etalageruit naar. Ze zagen alles wat in Star Street gebeurde, en meestal leverde een van hen commentaar.

‘Die daar uitstapt, heet Keith, en Will werkt voor hem,’ zei Zeinab. ‘Hij gaat naar de bouwmaterialenhandel in Edgware Road. Wat doet Will thuis op dit uur van de dag? Hij gaat naar binnen.’

‘Hij zal zijn gereedschap wel zijn vergeten. Dat gebeurt vaak.’

Will Cobbett was de enige huurder die bijna nooit door de winkel liep. Hij nam de bewonersdeur aan de zijkant. De twee vrouwen hoorden hem de trap opgaan.

‘Wat is er toch met hem?’ zei Zeinab. ‘Weet je wat Freddy over hem zegt? Hij zegt dat hij achteraan stond toen de hersenen werden uitgedeeld.’

Inez was geschokt. ‘Dat is gemeen. Dat verbaast me van Freddy. Will is iemand met leermoeilijkheden, zoals ze dan zeggen. Hij ziet er goed genoeg uit, vind ik, leermoeilijkheden of niet.’

‘Het uiterlijk is niet alles,’ zei Zeinab, voor wie het dat juist wel was. ‘Ik heb graag dat een man intelligent is. Beschaafd en intelligent. Je vindt het toch niet erg als ik een uurtje wegga? Ik zou gaan lunchen met Rowley Woodhouse.’

Inez keek op haar horloge. Het was net halfeen geweest. ‘Dus dan ben je om ongeveer halfdrie weer terug,’ zei ze.

‘Wie is er nu gemeen? Ik kan het niet helpen dat ik geen besef van tijd heb. Zouden er cursussen tijdmanagement zijn? Ik zit te denken over een cursus welsprekendheid. Mijn vader zegt dat ik zonder accent moet leren praten, al hebben hij en mam hun accent regelrecht uit de binnenstad van Islamabad. Dan ga ik nu maar, anders is Rowley in alle staten.’ Inez herinnerde zich dat Martin een tijdje een cursus welsprekendheid had gegeven. Dat was natuurlijk voor *Forsyth* en het grote succes. Toen ze hem leerde kennen, gaf hij die lessen en speelde hij kleine rollen. Hij had een mooie stem. Tegenwoordig zou die stem te aristocratisch voor een inspecteur van politie zijn, maar in de jaren tachtig niet. Ze hoorde Will de trap afkomen. Hij rende met de gereedschapstas in zijn hand naar het busje, net op het moment dat er een parkeerwachter aankwam. Toen kwam Keith uit de andere richting. Inez keek naar de woordenwisseling die nu ontstond. Omstanders kijken altijd naar confrontaties tussen parkeerwachters en verongelukte automobilisten, in de hoop dat er klappen vallen. Inez zou niet zover willen gaan, maar ze vond dat Keith moest betalen, hij moest toch weten wat die dubbele gele streep betekende. Ze wachtte terwijl twee blonde vrouwen met dik beschilderde gezichten door de winkel liepen. Ze pakte glazen vruchten op, en figuurtjes die misschien netsukes waren en misschien ook niet. Ze ‘keken alleen maar’, zeiden ze. Toen ze weg waren en Inez had gecontroleerd of de deurbel het goed deed, ging ze naar de keuken en zette de televisie aan voor het nieuws van één uur. De nieuwslezer had het gezicht gezet dat presentatoren als hij (vermoedelijk) instuderen voor het geval dat het eerste onderwerp droevig of deprimerend is, zoals nu de moord op dat meisje in Boston Place, de vorige avond. Ze was geïdentificeerd als Caroline Dansk, wonend aan Park Road, NW1. Blijkbaar was ze vanuit haar eigen straat Rossmore Road overgestoken naar Boston Place, waarschijnlijk op weg naar het station. Het arme kleine ding, nog maar 21. Op het scherm verscheen de spoorlijn vanuit Marylebone Station en de straat die daar evenwijdig mee liep, met zijn hoge muur. Een nogal dure buurt, met fraai opgeknapt huizen en bomen op trottoirs. Er was politie; je zag overal agenten en afzettinglint, met daarachter de gebruikelijke kleine menigte, belust op sensatie. Er was nog geen foto van Caroline Dansk, en haar diep geschokte ouders verschenen ook nog niet op televisie. Dat zou later komen. En ongetwijfeld zou ook worden bekendgemaakt welk voorwerp de moordenaar van haar had gestolen nadat hij met een wurgkoord haar leven had beëindigd.

Als het dezelfde man was. Nu die beet onzin bleek te zijn en de bijnaam dus ook niet meer van toepassing was, konden ze de dader alleen herkennen aan het feit dat hij één klein voorwerp stal. Die jonge mensen hadden zoveel, dacht Inez, computers en digitale camera's en mobiele telefoons, heel anders dan in haar tijd. Dat was trouwens een sinistere uitdrukking, alsof iedereen een eigen tijd had, waarna alleen nog een langdurig afglijden naar de nacht volgde, eerst schemering, dan het halfduister van de avond en ten slotte diepe duisternis. Haar tijd was vrij laat in haar leven begonnen, pas toen ze Martin had ontmoet, en na zijn overlijden was het daglicht begonnen af te nemen. Kom op, Inez, zei ze tegen zichzelf, zo moet je niet denken. Ga iets te eten maken, want je hebt geen Rowley Woodhouse of Morton Phibling om dat voor je te doen, en daarna moet je een vrolijk gezicht trekken. Ze maakte een broodje ham voor zichzelf en pakte de pot met Branston Pickle, maar ze wilde geen thee meer maar cola light. De cafeïne zou haar oppeppen voor de middag.

Ze vroeg zich af wat hij van dat meisje had afgepakt. Ze vroeg zich af wie hij was en waar hij woonde, of hij een vrouw, kinderen, vrienden had. Waarom deed hij het en wanneer en waar zou hij het opnieuw doen? Het was een beetje stijlloos om over zulke dingen te speculeren, maar er viel bijna niet aan te ontkomen. Ze kon er niets aan doen dat ze nieuwsgierig was, al had Martin er wel iets aan kunnen doen, want hij was boven zulke morbide nieuwsgierigheid verheven. Misschien kwam dat doordat hij zich in elke *Forsyth*-aflevering waarin hij meespeelde in een fictief misdrijf moest verdiepen. Misschien wilde hij daarom niets met de realiteit te maken hebben.

De deurbel ging. Inez veegde haar mond schoon en ging de winkel weer in.

De zaterdagen waren haar dierbaar. De zondagen waren al wat minder goed, want dan wierp de maandag alweer zijn donkere schaduw over de dag en moest je er steeds aan denken dat over één nacht de tredmolen weer begon te draaien. Niet dat Becky Cobbett een hekel had aan haar werk, verre van dat. Had het haar niet een hogere maatschappelijke status bezorgd en bovendien aan ‘dit alles’ geholpen? Met ‘dit alles’, waarbij ze een vaag gebaar met haar hand maakte, bedoelde ze de grote comfortabele woning aan Gloucester Avenue, het Shakermeubilair, de ringen aan haar vingers en de kleine Mercedes die voor de deur stond. Dat alles had ze bereikt zonder dat een man haar had geholpen. Er waren wel mannen geweest, maar die hadden allemaal minder succes gehad dan zij. Geen van hen had erg veel verdiend of had haar grote cadeaus gegeven.

Het moment, enkele seconden na het wakker worden, waarop ze beseftte dat het zaterdag was, was een van de hoogtepunten van haar week. Als ze niet ergens heen ging of als haar neef niet kwam, deed ze op zaterdagochtend altijd hetzelfde; de halve middag trouwens ook, want ze zou buiten de deur gaan lunchen. Ze ging niet altijd naar het West End; soms ging ze naar Knightsbridge en ook wel eens naar Covent Garden. Die dag was het een dag voor Oxford Street en Bond Street. Ze kocht niet altijd iets groots, maar ze kocht wel altijd iets, kleine dingetjes, eigenlijk klein speelgoed, een lipstick, een cd, een sjaaltje, een fles badolie of een bestseller uit de toptien. Ze bekeek de etalages en snuffelde binnen rond, ging op verkenning uit op afdelingen waar ze nooit eerder was geweest en dacht uitvoerig na over de aankoop van een cosmeticaproduct waar je iets gratis bij kreeg. Haar badkamerkast stond vol met toilettasjes in alle vormen en kleuren, want daar hadden de gratis artikelen in gezeten. Grote kledingstukken waren iets anders. Het kiezen daarvan was een serieuze aangelegenheid waar ze lang van tevoren over nadacht.

‘Ik ben niet rijk,’ zei ze altijd, ‘maar ik kan wel zeggen dat ik welvarend ben.’

Kleren kocht ze bijna nooit, en als ze het deed, waren ze van goede kwaliteit en erg duur, maar het kiezen en kopen van die kleren was niet iets voor deze zaterdagse uitstapjes. Het winkelen dat ze op zaterdag deed, was frivool en had niets te maken met het zoeken naar een nieuw zwart pakje voor op kantoor of een nauwsluitende jurk voor het jaarlijkse diner van de zaak. De hele zaterdagse escapade was iets waarvan ze luchtig wilde genieten, vanaf het moment dat ze het huis verliet om de metro naar Camden Town Station te nemen tot aan haar thuiskomst, vijf of zes uur later met een taxi.

Ze verspilde nooit tijd aan koffiedrinken, maar volgde de door haar gekozen route tot even voor één uur. Dan was het tijd om naar een restaurant of cafeteria of oesterbar in een warenhuis te gaan en daar te lunchen. Na afloop ging ze naar nog een paar winkels, en misschien liet ze zelfs haar gedachten over die serieuze kledingaankopen gaan, al ging dat nooit verder dan een voorlopige verkenning. Er was geen sprake van dat ze iets zou kopen of zelfs maar zou besluiten het later te kopen. Kledingstukken van dat prijsniveau kocht ze ook op een zaterdag, maar dan een zaterdag die ze daar speciaal voor bestemde, dus zonder enige frivoliteit.

Ze kende alle goede plekken om een taxi op te pikken. In tegenstelling tot mensen die een bevel naar de chauffeur blaften, sprak ze altijd beleefd tegen hen.

‘Wilt u me naar Gloucester Avenue brengen?’

Ze wisten niet altijd waar het was en verwarden het met Gloucester Terrace of Gloucester Place of Gloucester Road.

‘Ten noorden van Regent’s Park,’ zei ze meestal. ‘Richting Camden Town, en dan linksaf bij de verkeerslichten.’

Ze vroeg hem ergens te stoppen, zodat ze een *Standard* kon kopen. Toen ze weer thuis was, zette ze thee en las ze tien minuten in de krant. Het grootste deel van de voorpagina werd in beslag genomen door een foto van het arme jonge meisje dat op de vorige avond in Boston Place was gewurgd. Caroline Dansk, 21 jaar, stond er in het bijschrift, het nieuwste slachtoffer van de rottweiler.

‘De politie beschikt niet over nieuwe informatie met betrekking tot de identiteit van de schimmige figuur die van de plaats van het misdrijf zou zijn weggerend,’ las Becky. “‘Het is onmogelijk te zeggen,” zei een

woordvoerder, “of het een man of een vrouw was.” De wurger is te herkennen aan zijn gewoonte om een klein voorwerp van het slachtoffer mee te nemen en aan een meer macaber detail, een beet. Ditmaal schijnt het gestolen voorwerp een sleutelring te zijn geweest, waarvan Caroline Dansks sleutels verwijderd waren en in haar tas waren achtergelaten. Bronnen uit de nabijheid van de familie zeggen echter dat er geen tekenen van een beet zijn.

“Caroline had haar sleutels aan een gouden sleutelring met een hanger-tje in de vorm van een Schotse terriër,” zegt haar stiefvader Colin Ponti, 47. “Het was een kerstcadeau van een vriend. Ze had hem altijd bij zich.”

Noreen Ponti, Carolines moeder, was te zeer van streek om de media te woord te kunnen staan...’

Becky schudde haar hoofd, vouwde de krant op en keek naar de dingen die ze had gekocht. Als het muziek was, draaide ze het, achterovergeleund in een luie stoel. De tas met de gratis artikelen moest open en alle zakjes en flesjes moesten worden bekeken. Ditmaal was het een cd en ze stopte hem in haar discman, liet haar hoofd tegen een kussen rusten en sloot haar ogen. Vanavond zou ze televisiekijken, of naar de video die ze ook had gekocht toen ze in de stad was.

Al met al was het een ononderbroken hedonistisch genot, onschuldig luxueus, heerlijke zelfverwennerij. Toch was het niet helemaal zuiver. Zoals ze iemand in Oxford Street had horen zeggen, er zat altijd een stukje bot in de kebab. Het stukje bot in haar kebab was haar grote schuldgevoel, en dat was vooral actief op zaterdag, en met name op deze zaterdag, want ze was zich er terdege van bewust dat ze Will al meer dan een week niet had gezien, en in plaats van door South Molton Street te slenteren had ze hem moeten bellen om hem voor de lunch uit te nodigen. Lunch, niet diner. In het kindertehuis hadden ze ook altijd ’s middags warm gegeten. Hij was daaraan gewend geraakt en hield er nog steeds van.

Het was Becky gelukt om helemaal niet aan haar neef te denken toen ze de nachtcrème en bodylotion kocht waardoor ze voor het gratis artikel in aanmerking kwam. Ze had niet aan hem gedacht toen ze lunchte in Selfridges, maar nu ze thuis was en de cd op zijn eind was gekomen, kwamen de gedachten aan hem met de donkere vleugels van het schuldgevoel naar haar toe gevlogen. Will zou helemaal alleen zijn geweest. Hoewel hij eruitzag als een zwaardere, forsere David Beckham, was hij

te simpel en naïef om vrienden te maken en te onzeker om in zijn eentje naar de bioscoop of een sportwedstrijd te gaan. Met een beetje geluk ging een van de maatschappelijk werkers uit het tehuis, iemand die hij zijn vriend noemde, vanavond iets met hem drinken in de Monkey Puzzle, maar dat gebeurde niet elke zaterdag, zelfs niet om de andere zaterdag. Trouwens, ook als iemand anders iets deed, dan had ze nog steeds het gevoel dat ze Will had verwaarloosd en dat ze dat al twintig jaar deed. Ze had opeens een hekel aan zichzelf. Als ze aan haar eigen zaterdag terugdacht, aan het plezier dat ze daaraan had beleefd, voelde ze zich beroerd.

Becky's zus Anne was bij een auto-ongeluk om het leven gekomen. De auto was van een man die haar naar Cambridge reed om haar met zijn ouders te laten kennismaken, de eerste man met wie Anne iets had gehad sinds Will geboren was. Niet dat ze vaak ergens met hem heen ging. Dit was de eerste keer in maanden geweest. De auto was frontaal op een vrachtwagen gebotst op de M11. De vrachtwagenchauffeur was achter het stuur in slaap gevallen en door de middenrail gegaan. Hij kwam om en Anne kwam om, terwijl de man met wie ze bijna was getrouwd zijn beide benen verloor.

Er kwamen twee politieagenten naar Annes woning om Becky over het ongeluk te vertellen. Ze had die avond op Will gepast, die toen drie was. Natuurlijk was ze bij hem gebleven; ze had veertien dagen vrij genomen van haar werk. Zij en Anne hadden een erg nauwe band gehad, ze was een tweede moeder voor Will geweest, en ze had vaak gezegd dat ze al het plezier van het moederschap had zonder de bijbehorende verantwoordelijkheid. In de dagen na Annes dood moest ze vaak aan die woorden denken. Zou van haar worden verwacht dat ze Annes plaats innam, dat ze bij Will bleef en een moeder voor hem werd? Zou van haar worden verwacht dat ze hem adopteerde?

Nu herinnerde ze zich dat ze vaak tegen Anne had gezegd dat ze van hem hield alsof hij haar eigen kind was. Indertijd werkte ze op een reisbureau en volgde ze in de avonduren een managementstudie. Daar zou ze mee moeten ophouden als ze Wills pleegmoeder werd, want dan zou ze geen avonden vrij hebben. De baan die ze overdag had, zou haar al voor genoeg problemen stellen. Maar – hoe had ze dat kunnen vergeten? – hij had een vader. Ze spoorde hem op en belde hem. Hij had nooit alimentatie betaald en had Will maar zelden opgezocht, maar nu zei hij dat hij zou komen.

Becky nam nog eens veertien dagen vrij en haar baas was daar niet erg blij mee. Terwijl ze thuis was, lukte het haar Will op een crèche te krijgen, en nadat ze de nodige moed had verzameld, belde ze het maatschappelijk werk om hen van de situatie op de hoogte te stellen. Wills vader kwam, en Will, die vriendelijk was, en goed van vertrouwen – te vriendelijk en te goed van vertrouwen – zat op zijn knie, terwijl zijn vader Becky vertelde dat hij het jongetje onmogelijk bij zich kon hebben. Zijn vrouw was nog maar negentien en ze was zwanger. Hij kon niet van haar verwachten dat ze ook nog voor een kind van drie zorgde.

Will ging de pleegzorg in. Becky huilde bijna de hele nacht voordat het maatschappelijk werk hem kwam halen, maar ze kon hem toch niet bij zich houden? Nee toch? Er viel nog een beetje troost te putten uit zijn blije, onschuldige gezicht toen hij de hand van de maatschappelijk werkster vastpakte en haar toelachte. Het zou wel goed met hem komen, zei ze steeds weer tegen zichzelf, het komt wel goed met hem, dit is beter voor hem dan wanneer hij bij mij zou blijven, hij gaat naar goede pleegouders of misschien zullen mensen die naar een kind verlangen hem adopteren. Maar niemand deed dat. Hoe leuk hij er ook uitzag, en hoe zachtmoedig en lief – te lief – hij ook was, niemand wilde een kind ‘waar wat mee was’. Soms had Becky het verschrikkelijke gevoel dat hij zo was geworden omdat ze hem uit puur egoïsme in de pleegzorg had gestopt. Urenlang probeerde ze zich te herinneren of hij zich ook al anders dan andere kinderen had gedragen vóórdát zijn moeder om het leven kwam. Anne had wel eens gezegd dat hij te stil, te braaf was, niet wild en opstandig, zoals een jongetje zou moeten zijn. Ze had nog steeds last van wroeging.

Ze compenseerde haar schuldgevoel, probeerde dat tenminste, door hem in het tehuis op te zoeken, hetgeen niet erg op prijs werd gesteld, of ergens met hem heen te gaan, hetgeen tot op zekere hoogte werd goedgekeurd. Toen haar eigen onderneming tot bloei kwam en ze welvarender werd, begon ze cadeaus voor hem te kopen, die ze in haar eigen huis moest bewaren, omdat de andere kinderen misschien jaloers zouden worden. Toen hij twaalf was, bood ze aan hem op haar kosten naar een particuliere school in Amerika te sturen, waar leerlingen als hij een op een werden begeleid. Het maatschappelijk werk verbood dat. Ze waren daar erg progressief, erg links, en ze herinnerden Becky eraan dat ze geen zeggenschap over zijn lot of toekomst had, ze was maar zijn

tante. Zijn vader was intussen naar Australië vertrokken, met achterlating van weer een vrouw en kind.

‘Wij hebben de zeggenschap, mevrouw Cobbett,’ zei Wills maatschappelijk werkster. ‘De beslissing is aan ons.’

En dus ging Will naar een speciale school waar alle kinderen leermoeilijkheden hadden, een school met niet genoeg leraren en waar de leraren die er dan wel waren allemaal doodmoe waren van de hoeveelheid papieren die ze moesten invullen. Becky vond het al heel bijzonder dat hij kon lezen, alleen wanneer de woorden kort en eenvoudig waren, maar hij was vrij goed in rekenen. Misschien zou hij het op een particuliere school in Amerika niet beter hebben gedaan. Wat zou er van hem worden als hij zestien werd en van school moest? Hoe zou hij de kost kunnen verdienen?

Het maatschappelijk werk liet hem een opleiding volgen voor de bouw. Hij was aardig tegen iedereen, beleefd en leergierig, maar de tekeningen die hij moest bekijken en de technische leerboeken die hij moest lezen, zeiden hem niets. Dit was geen eenvoudig rekenwerk. Het waren gewichten en maten en berekeningen, en die gingen hem boven zijn pet. Hij woonde in die tijd in een huis met vijf andere jongeren die uit een tehuis kwamen en die bij elkaar waren gezet omdat ze bij elkaar pasten, maar hoewel hij nooit klaagde, had Becky het gevoel dat ze hem plaagden en intimideerden. Wat zou hij graag willen?

‘Bij jou wonen,’ zei hij.

Ze schrok ervan; haar hele wereld wankelde. Later dacht ze dat dit het ergste moment van haar leven was geweest. Ze had indertijd een vriendje dat op zaterdag en zondag bij haar bleef slapen, en soms ook doordeeweeks. Als hij er niet was, had ze haar rust nodig, haar speciale zaterdagochtenden. Maar ze bereikte haar dieptepunt toen ze zei wat ze moest zeggen.

‘Deze woning is niet groot genoeg voor twee personen, Will. Je weet dat er maar één slaapkamer is. Wat zou je ervan zeggen om op jezelf te gaan wonen, en als jij en ik elkaar vaak zien? Als je hier vaak kwam en we samen ergens heen gingen?’

Hij glimlachte weer vriendelijk, zoals hij altijd deed. ‘Dat wil ik wel.’ De instantie die de bouwopleiding verzorgde, hielp hem aan een baan, ongeschoold werk voor Keith Beatty, en na een tijdje had hij de elementaire vaardigheden onder de knie. Becky vond de kamer boven Star Antiques voor hem. Dat was in de buurt van zijn werk in Lisson Grove

en ook niet te ver bij haar vandaan. De woonruimte was niet zo groot en gemakkelijk te onderhouden, één kamer met een keuken en een douche. En de andere mensen in het huis waren aardig, Inez en een erg vrolijke Caribiër die Freddy huppeldepup heette, en een sympathieke man op de bovenste verdieping. Ludmila had ze nooit ontmoet. Ze was bang dat Will de kamer niet goed zou kunnen onderhouden en ging er al van uit dat zij dat voor hem zou moeten doen, maar in dat opzicht verraste hij haar. Niet alleen hield hij de kamer smetteloos schoon, maar hij voegde ook allerlei mooie dingen aan Inez' eenvoudige inrichting toe. Van sommige dingen, een groene glazen vaas, een porseleinen kat, een lamp waarvan de voet een Chinese abacus was, vermoedde ze dat hij ze van Inez had gekregen, sommige andere dingen had zij hem gegeven, maar weer andere had hij zelf gekocht, de roze en grijze kussens, de witte kopjes en borden met stippen in de kleuren van de regenboog. Hij moest een telefoon hebben, ze zou geen moment rust hebben als hij die niet had, al betwijfelde ze of hij precies wist hoe hij moest bel-len.

Omdat hij graag naar de dierentuin ging, nam ze hem mee. Ze gingen met de plezierboot naar Camden Lock en over de rivier tot aan de Theems-barrière. Een paar keer gingen ze naar de bioscoop, maar daar hield ze geen goed gevoel aan over, want hij dacht dat alles echt was wat hij op het witte doek zag. Seks vond hij verwarrend, terwijl geweld hem doodsbang maakte. Hij jengelde en klampte zich aan haar vast tot ze maar met hem naar buiten ging. Harry Potter, dat haar onschuldig genoeg had geleken, maakte zo'n indruk op hem dat hij de volgende keer dat ze samen waren tegen haar zei dat hij naar King's Cross Station was geweest om naar perron 9^{3/4} te zoeken; hij begreep niet waarom het er niet was. Meestal nodigde ze hem in Gloucester Avenue uit, maar ze zei tegen zichzelf dat ze dat niet vaak genoeg deed. Ze zou het minstens één keer per week moeten doen, het liefst nog vaker. Wat deed hij als hij alleen in Star Street was? Met angst en beven, gezien zijn reactie op bioscoopfilms, had ze een televisie voor hem gekocht, en daar keek hij erg graag naar. Ze wist niet hoe hij geweld en seks verwerkte en durfde het hem ook niet te vragen. Hij kon niets lezen wat boven het niveau van het eenvoudigste kinderboek uit kwam en hij interesseerde zich niet voor muziek. Ze nam aan dat hij zijn kamer schoonmaakte en zijn siervoorwerpen verplaatste. En verder was er nu en dan zijn steun en toeverlaat, de maatschappelijk werker die een biertje met hem ging drinken.

Het zou het beste zijn, dacht ze terwijl ze een nieuwe videoband in de recorder schoof, als hij een vriendin kreeg. Een leuk verstandig meisje, een beetje ouderwets, als er nog zo iemand bestond, iemand die hem zou bemoederen en voor hem zou zorgen. Een bemiddelingsbureau? Dat was voor iemand als Will wel het ergste wat er bestond. Misschien kende Inez iemand. Becky nam zich voor om binnenkort met Inez te praten. Voordat ze de video startte, belde ze Will, en toen hij met een angstig, vragend 'Hallo?' opnam, zoals hij altijd deed, vroeg ze hem de volgende dag 's middags en 's avonds bij haar te komen eten. Hij ging akkoord met het opgewonden enthousiasme dat een andere jongeman aan de dag zou leggen als hem werd aangeboden een reis om de wereld te maken.